

Budžeta kontroles komiteja

2016/2224(INI)

7.9.2017

ATZINUMS

Sniegusi Budžeta kontroles komiteja

Juridiskajai komitejai

par likumīgiem pasākumiem, ar kuriem aizsargā trauksmes cēlējus, kas, atklājot uzņēmumu un publisko iestāžu konfidenciālu informāciju, darbojas sabiedrības interesēs
(2016/2224(INI))

Atzinuma sagatavotājs: *Dennis de Jong*

IEROSINĀJUMI

Budžeta kontroles komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Juridisko komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

- A. tā kā trauksmes cēlējiem bieži vien ir svarīga un pat izšķiroša nozīme, novēršot, konstatējot un darot zināmas nelikumības, nebūšanas, krāpšanu, korupciju un citas novirzes vai tiesiskas valsts principa pārkāpumus, kas tiek izdarīti gan Eiropas, gan dalībvalstu līmenī kā publiskā, tā privātā sektorā;
 - B. tā kā to personu drosme, kas, neskatoties uz savu personīgo un profesionālo risku, izdara pakalpojumu sabiedrībai, ziņojot vai darot zināmu informāciju, aizstāvot sabiedrības intereses, ir tāda, ka varas iestādēm būtu jānodrošina pienācīgas juridiskās garantijas un aizsardzība, tostarp kompensācija par finansiālu un cita veida kaitējumu, kas radies, piemēram, trauksmes cēlējiem zaudējot savas darbvietas, jo viņi darīja zināmus un atklāja faktus;
 - C. tā kā trauksmes cēlēju darbība, kuras pamatā ir pārredzamības un integritātes principi, ir būtiska no trauksmes celšanas kā tādas viedokļa, un tāpēc viņu aizsardzība būtu jānodrošina ar likumu un jāpastiprina visā Eiropas Savienībā, taču tikai tad, ja viņu rīcības iemesls bija sabiedrisko interešu aizsardzība, rīkojoties labā ticībā, kā tas ir noteikts Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksē;
 - D. tā kā Parlaments nesen pieņēma divus dokumentus: rezolūciju¹ par trauksmes cēlēju nozīmi ES finanšu interešu aizsardzībā un ziņojumu² par ES finanšu interešu aizsardzību — cīņa pret krāpšanu;
 - E. tā kā kopš 2014. gada 1. jūlija gandrīz visas Eiropas iestādes un aģentūras ir savos iekšējos reglamentos pārņēmušas pasākumus, kas arī bija obligāti jādara, lai aizsargātu trauksmes cēlējus, saskaņā ar Civildienesta noteikumu 22. panta b) un c) apakšpunktu;
 - F. tā kā aizvien lielāks skaits izmeklēšanu par ekonomiskās krāpšanas gadījumiem var attiekties uz pārrobežu pārkāpumiem un tā kā trauksmes cēlēji ir tie, kas atklāj, kas slēpj aiz nelikumīgām darbībām, kas ir izdarītas ārzemēs un kaitē dalībvalstu ekonomiskajām interesēm;
 - G. tā kā Eiropas Savienības un tās dalībvalstu ratificētās ANO Pretkorupcijas konvencijas 33. pantā ir nepārprotami ir teikts, ka ir jāveic atbilstoši juridiski pasākumi, ar kuriem aizsargā pret jebkādu nepamatotu izturēšanos attiecībā uz ikvienu personu, kas labā ticībā un pamatos gadījumos kompetentajām iestādēm ziņo visus faktus par pārkāpumiem, kas konstatēti saskaņā ar minēto konvenciju,
1. uzskata, ka trauksmes cēlēju pienācīgas aizsardzības trūkums negatīvi ietekmē ES finanšu interešu aizsardzību;
 2. mudina Komisiju veikt visus pasākumus, kas ir jāveic, lai nevilcinoties īstenotu rezolūciju par trauksmes cēlēju nozīmi ES finanšu interešu aizsardzībā, un jo īpaši iesniegt

¹ Pieņemtie teksti, P8_TA(2017)0022.

² Pieņemtie teksti, P8_TA(2017)0206.

horizontāla normatīvā akta priekšlikumu, ar kuru nosaka Eiropas trauksmes cēlēju aizsardzības minimālo līmeni un efektīvu un visaptverošu Eiropas trauksmes cēlēju aizsardzības programmu;

3. konstatē, ka, neskatoties uz ievērojamo vajadzību pēc trauksmes cēlēju aizsardzības korupcijas novēršanā un cīņā ar korupciju un to, ka trauksmes cēlēju aizsardzība ir ieteikta ANO Pretkorupcijas konvencijas 33. pantā, tikai dažās dalībvalstīs ir ieviestas pietiekami attīstītas trauksmes cēlēju aizsardzības sistēmas; aicina dalībvalstis, kas vēl nav ieviesušas savos tiesību aktos trauksmes cēlēju aizsardzības principus, to izdarīt pēc iespējas drīzāk;
4. konstatē, ka, neskatoties uz to, ka Parlamenta pieņemtajā rezolūcijā galvenā vērība ir pievērsta trauksmes cēlējiem ES finanšu interešu aizsardzības aspektā, daudzi no ierosinātajiem pasākumiem ir jāpiemēro trauksmes cēlējiem plašākā nozīmē, tostarp, bet ne tikai, vides aizsardzības, darba ņēmēju tiesību un patērētāju aizsardzības jomā; uzsver izmeklēšanas žurnālistu sniegto ieguldījumu un uzskata, ka viņiem būtu jānodrošina līdzvērtīgs aizsardzības līmenis;
5. aicina Komisiju šajā sakarībā, cik vien iespējams, plaši interpretēt terminu „finanšu intereses”, lai tajā ietvertu arī tos gadījumus, kas ES finanšu intereses ietekmē netieši;
6. uzstājīgi prasa nodrošināt efektīvu aizsardzības risinājumu personām, kas ziņo par darba vietā notikušām nelikumīgām darbībām, piemēram, uzmākšanos, šantāžu saistībā ar profesionālo darbību, nelikumībām, kas pieļautas, pieņemot darbā un atlaižot no tā, diskrimināciju attiecībā uz algu un citiem spēkā esošo normu pārkāpumiem;
7. aicina Komisiju savu tiesību akta priekšlikuma pasākumu klāstā iekļaut pasākumus, ar kuriem aizsargā darba ņēmējus pret viņu darba devēja represijām, tostarp saglabājot viņu anonimitāti un informācijas konfidencialitāti, un sniedz juridisku, finansiālu un psiholoģisku palīdzību, kad tāda ir nepieciešama, vienlaikus nodrošinot, lai pierādīšanas slogs prasībās par vēršanos pret denuncētāju vai represijām gultos uz darba devēju;
8. atzinīgi vērtē to, ka Komisija beidzot izveidoja kanālu, pa kuru trauksmes cēlēji var ziņot vai darīt zināmu informāciju par konkurenci un karteļu vienošanām, taču uzsver nepieciešamību pēc vienkāršošanas pasākumiem un uzstāj, ka šādu kanālu skaits nedrīkst būt pārmērīgi liels;
9. tomēr īpaši norāda uz to, ka trauksmes cēlēji var izmantot neinstitucionālus kanālus, piemēram, plašsaziņas līdzekļus, un ka šāds risinājums nedrīkst atturēt ES iestādes no tādas publiskotās informācijas proaktīvas un oficiālas apstrādes, kas skar ES intereses; katru reizi, kad tiek saņemta informācija, kas ietekmē ES intereses, tās pārbaudei ir jābūt sistemātiskai neatkarīgi no kanāla rakstura;
10. tādēļ aicina Komisiju, balstoties uz rezolūciju ieteikumiem, izveidot neatkarīgu ES struktūru, kura nodarbotos ar informācijas vākšanu, konsultāciju sniegšanu un informācijas nosūtīšanu ES iestādēm, kuras biroji atrodas dalībvalstīs un varētu saņemt ziņojumus par pārkāpumiem un kurai ir būtu pietiekami budžeta līdzekļi, attiecīgas kompetences un atbilstīgi speciālisti, lai palīdzētu iekšējiem un ārējiem trauksmes cēlējiem izmantot pareizos informācijas kanālus nolūkā izpaust savu informāciju par iespējamiem pārkāpumiem, kas skar Savienības finanšu intereses, vienlaikus aizsargājot viņu konfidencialitāti un piedāvājot nepieciešamo atbalstu un konsultācijas; pirmajā

posmā tās darbam būtu galvenokārt jābalstās uz saņemtās informācijas uzticamu pārbaudi;

11. šajā sakarībā atsaucas uz to, ka Eiropas Ombuds ir Parlamentam norādījis, ka viņa labprāt apsvērtu šo iespēju izveidot šādu struktūru Ombuda biroja ietvaros, un mudina Komisiju noskaidrot iespējas Eiropas Ombudam uzticēt šādu funkciju praktiskās realizāciju, ņemot vērā, ka Ombudam jau ir piešķirta kompetence izmeklēt sūdzības par ļaunprātīgu rīcību ES iestādēs;
12. atgādina, ka šajā pašā Parlamenta rezolūcijā ES iestādēm ir adresēta prasība sadarbībā ar visām attiecīgajām dalībvalstu iestādēm ieviest informācijas avotu konfidencialitāti un veikt visu nepieciešamo, lai to aizsargātu, un tāpēc prasa radīt kontrolētu tīmekļa vietni, kur varētu iesniegt sūdzības tikai konfidenciali;
13. pauž nožēlu, ka ne visas ES aģentūras ir ieviesušas iekšējos noteikumus, ar kuriem aizsargā trauksmes cēlētājus, un aicina šīs aģentūras īstenot iekšējos noteikumus saskaņā ar Civildienesta noteikumu 22.a, 22.b un 22.c pantu;
14. pauž viedokli, ka katras nozares atsevišķa reglamentēšana, piemēram, ES finanšu interešu aizsardzības jomā, nedrīkstētu aizstāt tādas vispārējās normas, kas satur vienotus minimālos standartus par trauksmes cēlēju aizsardzību vai aizkavēt šādu normu pieņemšanu; tādēļ aicina Komisiju nevilcinoties iesniegt horizontāla tiesību akta priekšlikumu par trauksmes cēlēju aizsardzību.

INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU
ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ

Pieņemšanas datums	4.9.2017
Galīgais balsojums	+: 19 -: 0 0: 3
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Jonathan Arnott, Inés Ayala Sender, Zigmantas Balčytis, Dennis de Jong, Tamás Deutsch, Martina Dlabajová, Raffaele Fitto, Luke Ming Flanagan, Ingeborg Gräble, Cătălin Sorin Ivan, Jean-François Jalkh, Arndt Kohn, Claudia Schmidt, Bart Staes, Hannu Takkula, Indrek Tarand, Marco Valli, Derek Vaughan, Joachim Zeller
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Caterina Chinnici, Brian Hayes, Julia Pitera

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAĶSTA**

19	+
ALDE	Martina Dlabajová, Hannu Takkula
ECR	Raffaele Fitto
EFDD	Marco Valli
GUE/NGL	Luke Ming Flanagan, Dennis de Jong
PPE	Tamás Deutsch, Ingeborg Gräßle, Brian Hayes, Julia Pitera, Claudia Schmidt, Joachim Zeller
S&D	Inés Ayala Sender, Zigmantas Balčytis, Caterina Chinnici, Cătălin Sorin Ivan, Arndt Kohn, Derek Vaughan
Verts/ALE	Bart Staes

0	-

3	0
EFDD	Jonathan Arnott
ENF	Jean-François Jalkh
Verts/ALE	Indrek Tarand

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas